

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【都達賽德克語 (原稱：都達語)】 高中學生組 編號 4 號

wada mngangah ka huling da

Niqan ka kari hniti rdrudan cbiyaw, mkla rmngaw kari kana ka ccamac cbiyaw sa, nasi mkmkan camac ka dsediq, lmawa hangan camac mqmuqun dha, asi iyah mksa brah sediq ka lnawa dha camac, spabal dha kiyngal ubal ka sediq han, kya wada nanaq duwan, manu ka sediq u, saan dha hmanguc cupix mi mukun dha umuk niya han, mhada da u rwahun dha ka umuk ciida da u, asi lux tthngay ruwan cupix hiya ka wawa camac da, Uxay uri u, nasi mkmkan idaw macu ka dsediq, mangal kingal dmux macu hpuyan dha crbacan han, mhada rwahun dha ka umuk crbacanda u asi thngay hiya ka idaw macu da, wada na ptngiyan pkan kana ka dsediq da, so nii knmalu bay ka kndusan sediq cbiyaw balay.

Babaw na ciida dhuq saya da u, ma elux wada smthiyaq sediq ka ccamac?Ma elux asi ka mkrbuk bay qmpah ka dsediq, kiya mtduwa dhuq mtngi mi dhuq muudus ka dhiya, pusu na u alaw wada mscuki rrabang ka lnglungan dha, wada dha asi paqi puting mangal ka ccamac, wada dha asi kupi bawa mangal buwax macu, kiya asi ka saan dha mqriqu balay maduk ka ccamac u, asi ka qulung bay saan dha lmawa ka ppuluc u, kiya dhuq mkan wawa camac mi idaw macu ka dsediq cbiyaw.

Mkla rmngaw kari ka huling cbiyaw uri, babaw na ma elux ini rngaw kari dhuq saya, yasa wada smeliq waya hrmadan ka huling, niqan ka hniti kari rdrudan cbiyaw, ma ka huling cbiyaw sa u wada smliq waya hrmadan sa, niqan kingal huling babaw mnusa mkan quti Ipay, muda smtrung qbsuran Ipay elu ciida da u, hangan qbsuran Ipay u Tawkin sun haya, sringan na ka huling sa, “mnusa su inu?”enca, cmiyuk ka huling, “ mnusa ku mkan quti Ipay ” enca, manu ka Tawkin msaang paru cmiyuk hiya, “ ma su psqama balay kana bbuuc sediq ka isu, hari hini binaw” sun na, musa brah Tawkin ka huling da u, asi na qrapu mi bkiyun na kana ka hiya na, kiya prkhan na btunux ka quwaq na, wa cmriyu ka hma na ciida da u, bbilun na nhari nganguc ka hma na, maku kxaa balay rngac na, kiya saangal na kingal mhungun bay puting sbeytaq na han, kiya wada na krtan haya ka hma na da, piyah hiya ciida da u, wada ini rngaw kari mi wada mngangah ka huling beytaq saya da.

Babaw wada ini rngaw kari ka huling da u, musa pdanga sediq ka dhiya da, skxulun bay huling ka sediq dnanga dhyaan, lupung bay paru sediq ka huling, wada dmayaw bay mi qmlahang bay kndusan sediqun.

狗變成啞巴

以前，人和動物都會說話，人若想吃某種動物，呼喚那個動物的名，動物會主動過來讓人拔一根毛煮，就會有滿鍋的肉；拿一粒米煮就會有滿鍋飯，原始時代，一根動物的毛和一粒米，都讓人吃得飽足。

後來，因為人貪得無厭，用刀槍來獵殺動物，用手將米倒入鍋裡。動物看到人就跑，一鍋米變成麻雀，小米成熟時就有成群麻雀來吃小米，人們要使盡力氣狩獵和趕鳥，才能有肉和米可以吃。

那麼，狗後來為何不能說話？因為牠們觸犯兄弟姊妹間的倫理禁忌，即在兄弟面前說其姊妹的事情，不能放屁、說猥褻的話，談論有關的女性的下體或隱密的事，也是觸犯倫理禁忌，觸犯者會被處罰或拿牲畜來賠罪。

有個人叫 Tawkin，某日在路上遇見一隻狗，問牠：「你要去那裡？」狗回答：「我要去吃 Ipay 的糞」。因為狗破壞了禁忌，Tawkin 用砍斷狗的舌頭，從此以後，狗就不會說話到現在。

即便狗不能說話，但狗會懂並聽主人的話，無論看家、工作及打獵，狗是人最好的朋友。